

Judecător dr. MIHAI VIOREL TUDORAN
Președinte Secția penală a Curții de Apel Ploiești

Analiza infracțiunii de conflict de interese și comentarii de practică judiciară

Universul Juridic
București
-2017-

CUPRINS

Cuvânt înainte	9
Lista de abrevieri.....	11
INFRAȚIUNEA DE CONFLICT DE INTERESE.....	13
Analiza infracțiunii	13
Elemente de drept comparat. Legislație franceză	32
Practica judiciară franceză. Studiu de caz.....	38
Alte aspecte.....	39
Concluzii și propuneri de lege ferenda.....	45
COMENTARIILE DE PRACTICĂ JUDICIARĂ	49
1. Inginer silvic responsabil de fondul forestier. Funcționar public. Folos material	49
2. Noțiunea de folos material. Momentul realizării folosului. Încetarea cu formula executorie a unui contract de asistență juridică	54
3. Consilier local. Secretar al Consiliului Local. Prescripția răspunderii penale. Momentul de la care curge termenul de prescripție	61
4. Funcționar public. Întocmirea scenariilor de securitate la incendiu sub semnătura și ștampila altor proiectanți. Complicitate	69
5. Primar. Emitere a unor decizii privind raporturi de serviciu ale unui afin de gradul I.....	74
6. Funcționar public cu funcție de conducere. Manager proiect în cadrul unui contract de garant. E-practician consiliere națională. Lipsa de incidență a disp. art. 30 C. pen.	80
7. Manager al unei instituții de cultură. Succesiune de acte normative vizând activitățile de conducere ale instituțiilor culturale	87
8. Consilier în cadrul APIA. Primire și procesare cereri de acordare a sprijinului direct din fonduri comunitare și naționale. Obligație de abținere. Manager al unei instituții de cultură. Succesiune de acte normative vizând activitățile de conducere ale instituțiilor culturale	96
9. Consilier județean. Decizie de finanțare din bugetul instituției. Societate comercială administrată în fapt de consilier	103
10. Director al unei bănci cu capital privat. Lipsa calității de funcționar public	110
11. Persoane funcționând în aparatul administrativ al primăriei. Achiziții publice. Concurs de infracțiuni	115
12. Deosebire între infracțiunea prevăzută în art. 12 lit. a) din Legea nr. 78/2000 și infracțiunea de conflict de interese	119
13. Primar. Contracte de asistență juridică încheiate cu nora sa. Lipsă prejudiciu. Imposibilitate restabilire situație anterioară	126

14. Administrator judiciar în procedura insolvenței.....	134
15. Caracterul necuvenit al folosului procurat. Funcționar public. Psiholog. Membru al comisiei de evaluare a persoanelor adulte cu handicap.....	143
16. Judecata în cazul recunoașterii vinovăției. Achitare. Art. 10 alin. (1) lit. b ¹) C. pr. pen.....	152
17. Primar al unei comune. Achiziționare produse de la societăți aparținând soției sau unei rude. Numărul infracțiunilor. Angajare a unei rude în funcție de consilier	157
18. Primar. Contract de arendă. Art. 18 ¹ VCP	165
19. Vătămare minoră a relațiilor sociale. Aplicarea unei sancțiuni cu caracter administrativ	169
20. Infracțiunea de folosire sau prezentare de documente ori declarații false, inexacte sau incomplete în concurs cu infracțiunea de conflict de interese. Elemente constitutive	174
21. Licitație pentru adjudicarea de masă lemnoasă. Despărțire în fapt a soților. Consecințe	182
22. Director al unei instituții culturale. Regizor. Faptă care nu prezintă gradul de pericol social al unei infracțiuni.....	184
23. Întocmire documentații cadastrale. Efectuare lucrări cadastrale. Operațiuni îndeplinite de către inginerul șef din cadrul Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară. Incompatibilitate	190
24. Societate comercială pe acțiuni. Acționar unic Consiliul județean. Director economic. Lipsă elemente constitutive ale infracțiunii.....	198
25. Contract de furnizare utilaje. Rector. Lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii	209
26. Director coordonator în cadrul Direcției pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală. Obligații legale potrivit Legii nr. 161/2003. Neîndeplinirea acestora	213
27. Director artistic și redactor-șef în cadrul Societății Române de Radiodifuziune. Contracte de cesiune de drepturi de autor și drepturi conexe având ca beneficiar pe soț. Intenție indirectă	220
28. Primar. Contractul de încheiere spațiu comercial. Contract de concesiune prin atribuire directă. Rude în linie directă beneficiare ale contractelor. Necesitatea schimbării încadrării juridice a faptei.....	229
29. Director de teatru. Încheiere contracte de drepturi intelectuale. Lipsă pericol social.....	237
30. Declinare de competență. Conflict de interese	243

INFRAȚIUNEA DE CONFLICT DE INTERESE

Analiza infrațiunii

Infrațiunea de conflict de interese a fost introdusă în legislația românească – art. 253¹ VCP – prin art. I pct. 61 din Legea nr. 278/2006 pentru modificarea și completarea fostului Cod penal, precum și pentru modificarea și completarea altor legi (publicat în Monitorul Oficial nr. 601 din 12 iulie 2006). Ea are la bază și Recomandarea nr. R (2000) 10 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind codurile de conduită pentru funcționarii publici, care, în art. 13, prevede următoarele:

- conflictul de interese se naște în situația în care un funcționar public are un interes personal de natură să influențeze sau să pară a influența exercitarea imparțială și obiectivă a funcțiilor sale oficiale;

- interesul personal al funcționarului public cuprinde orice avantaj pentru el însuși/ea însuși sau în favoarea familiei sale, a părinților, a prietenilor ori a persoanelor apropiate sau a persoanelor ori a organizațiilor cu care el/ea a avut relații de afaceri sau politice; acest interes cuprinde deopotrivă orice obligație financiară sau civilă la care este constrâns funcționarul public.

În Expunerea de motive la Legea nr. 278/2006 se arăta că, în vederea eficientizării acțiunilor de prevenire și sancționare a faptelor de corupție, prin incriminarea „conflictului de interese”, „*se urmărește sancționarea penală a funcționarului public care, în mod conștient și deliberat, satisface interese personale prin îndeplinirea atribuțiilor publice (...), înlăturarea oricărei suspiciuni cu privire la conduita funcționarului public care este chemat să îndeplinească un act sau să participe la luarea unei decizii în virtutea atribuțiilor sale de serviciu, iar prin aceasta produce, direct sau indirect, un folos material pentru sine, soțul său, o rudă ori un afin până la gradul II inclusiv, sau pentru o altă persoană cu care s-a aflat în raporturi comerciale ori de muncă în ultimii 5 ani sau din partea căreia a beneficiat ori beneficiază de servicii sau foloase de orice natură*”.

Aceasta a reprezentat consacrarea tragerii la răspundere penală a unor activități aparent legale, obiective și cărora nu li s-ar putea reproșa nimic din punct de vedere al procedurii desfășurării lor, dar care, în realitate, maschează la nivel decizional scopul subiectului infrațiunii de a-și crea un folos material de orice natură pentru sine ori pentru unele persoane de care este legat prin anumite interese¹.

Ulterior, Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial nr. 510 din 24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare, a redefinit această

¹ Conform art. 253¹ VCP, constituie infrațiunea de conflict de interese „*fapta funcționarului public care, în exercițiul atribuțiilor de serviciu, îndeplinește un act ori participă la luarea unei decizii prin care s-a realizat, direct sau indirect, un folos material pentru sine, soțul său, o rudă ori un afin până la gradul II inclusiv, sau pentru o altă persoană cu care s-a aflat în raporturi comerciale ori de muncă în ultimii 5 ani sau din partea căreia a beneficiat ori beneficiază de servicii sau foloase de orice natură.*”

infracțiune, aducând unele ajustări de mică amploare. Din considerente evidente, în cele ce urmează vom analiza conținutul infracțiunii de conflict de interese astfel cum se prezintă aceasta de *lege lata*.

Legiuitorul român a sistematizat această infracțiune printre infracțiunile de serviciu întrucât acțiunea incriminată are în vedere pe funcționarul public care a îndeplinit un act ori a participat la luarea unei decizii în exercitarea atribuțiilor de serviciu. Incriminarea subliniază, astfel, necesitatea ca funcționarii publici să-și îndeplinească corect și conștiințios îndatoririle de serviciu și să nu facă din exercitarea acestora o sursă de venituri, contrazicând părerea că funcționarii ar fi incorecți și că ar putea fi influențați în modul de exercitare a atribuțiilor de serviciu de diferite persoane¹.

Din lipsa unei reglementări în materie, adeseori asemenea fapte au fost încadrate în mod forțat în infracțiunea de abuz în serviciu contra intereselor persoanelor, prevăzută în art. 246 VCP, sau în cea de abuz în serviciu contra intereselor publice, prevăzută în art. 248 VCP².

Infracțiunea de conflict de interese reprezintă, de fapt, o formă particulară de abuz în serviciu³ întrucât prin exercitarea duplicitară și abuzivă a atribuțiilor sale de serviciu, funcționarul public urmărește ca în îndeplinirea actului pe care îl realizează sau la care participă să favorizeze din punct de vedere patrimonial pe el sau pe altă persoană. În acest fel, practic, se alterează propriu-zis substanța actului decizional la care ia parte, deoarece scopul acestuia se deturneză mai mult sau mai puțin evident iar în mai multe cazuri deloc evident. S-ar putea spune că, în acest mod, funcționarul public „falsifică intelectual” actul pe care îl îndeplinește sau decizia la care ia parte deoarece, în mod ascuns, le deturneză sensul, acesta acționând pentru realizarea unui interes patrimonial propriu sau al unei persoane apropiate.

Astfel, potrivit art. 301 C. pen., infracțiunea de conflict de interese, *fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, a îndeplinit un act ori a participat la luarea unei decizii prin care s-a obținut, direct sau indirect, un folos patrimonial,*

¹ A se vedea O. Loghin, T. Toader, *Drept penal român. Partea specială*, Casa de editură și presă „Șansa” SRL, București, 1994, p. 318.

² Potrivit dispozițiilor art. 246 VCP, reprezintă infracțiunea de abuz în serviciu contra intereselor persoanelor *fapta funcționarului public, care, în exercițiul atribuțiilor sale de serviciu, cu știință, nu îndeplinește un act ori îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o vătămare intereselor legale ale unei persoane*, faptă care se pedepsea cu închisoare de la 6 luni la 3 ani, iar potrivit art. 248 VCP, reprezenta infracțiunea de abuz în serviciu contra intereselor publice *fapta funcționarului public, care, în exercițiul atribuțiilor sale de serviciu, cu știință nu îndeplinește un act ori îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o tulburare însemnată bunului mers al unui organ sau al unei instituții de stat ori al unei alte unități din cele la care se referă art. 145 C. pen. sau o pagubă patrimoniului acesteia*, faptă care se pedepsea cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.

³ Potrivit art. 297 C. pen. actual, infracțiunea de abuz în serviciu: *„(1) Fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, nu îndeplinește un act sau îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică. (2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează și fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, îngreudește exercitarea unui drept al unei persoane ori creează pentru aceasta o situație de inferioritate pe teme de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, orientare sexuală, apartenență politică, avere, vârstă, dizabilitate, boală cronică necontagioasă sau infecție HIV/SIDA.*

pentru sine, pentru soțul său, pentru o rudă ori pentru un afîn până la gradul II inclusiv sau pentru o altă persoană cu care s-a aflat în raporturi comerciale ori de muncă în ultimii 5 ani sau din partea căreia a beneficiat ori beneficiază de foloase de orice natură, se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică.

Este interesant de menționat că exact în anul apariției Legii nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, lege prin care a fost reglementat, printre altele, și conflictul administrativ de interese despre care vom vorbi către sfârșitul prezentei expuneri, Organizația pentru Cooperarea și Dezvoltarea Economică – for interguvernamental dedicat identificării, discriminării și evaluării aplicării politicilor publice potrivite pentru asigurarea creșterii economice sustenabile și stabilității sociale¹ – a întocmit un Ghid pentru rezolvarea conflictului de interese în administrația publică, în care a relevat riscul major al conflictelor de interese atât din sectorul public, cât și din cel privat, atrăgându-se atenția asupra importanței evitării conflictelor de interese care pot deveni o problemă atunci când, de exemplu, un funcționar public pleacă din serviciul public pentru a se angaja în sectorul privat sau la o organizație nonguvernamentală sau când o firmă de contabilitate oferă atât servicii de auditare, cât și servicii de consultanță aceluiași client ori o agenție de reglementare se aliniază prea mult la interesele pe care are datoria să le supravegheze.

S-a precizat că au apărut forme noi de relații între sectorul public și sectoarele comerciale și non-profit care dau naștere, de exemplu, unor forme de colaborare din ce în ce mai strânse, cum ar fi parteneriatele public/privat, autoreglementarea, schimburile de personal și sponsorizările.

Ghidul a definit în art. 10 conflictul de interese ca fiind „*un conflict între datoria față de public și interesele personale ale unui funcționar public, în calitatea sa de persoană privată, care ar putea influența necorespunzător îndeplinirea obligațiilor și responsabilităților oficiale*”.

În art. 14 din Ghid s-a precizat că interesele personale nu se limitează la interesele financiare sau pecuniare ori la acele interese care generează un beneficiu personal direct pentru funcționarul public; un conflict de interese se poate referi la o activitate care altfel poate fi legitimă în calitate de persoană privată, la afiliații și asocieri personale și la interese de familie dacă aceste interese pot fi considerate în mod plauzibil ca putând influența necorespunzător modul în care funcționarul își îndeplinește sarcinile; un caz special îl constituie problema alegerii unui alt loc de muncă de către un funcționar public: negocierea viitorului loc de muncă de către un funcționar public înainte de a renunța la funcția publică este în mare măsură considerată drept o situație de conflict de interese.

Obiectul juridic special. Acesta îl constituie relațiile sociale referitoare la activitatea de serviciu care presupune îndeplinirea atribuțiilor de serviciu cu corectitudine și în conformitate cu scopul pentru care acestea au fost stabilite.

¹ A se vedea www.mae.ro/node/1481.

Fie ca este vorba de îndeplinirea unui act ori de luarea unei decizii prin care se realizează un folos patrimonial, esențial de reținut este că respectivele acțiuni au loc în exercitarea atribuțiilor de serviciu ale persoanei publice.

Expresia *în exercitarea atribuțiilor de serviciu* are semnificația *cu ocazia* exercitării atribuțiilor de serviciu, iar nu și *profitând* de exercitarea atribuțiilor de serviciu.

Nuanța nu este deloc lipsită de semnificație, deoarece, dacă, în primul caz, infractorul își realizează scopul de a obține un anumit folos prin chiar exercitarea propriu-zisă într-un anumit mod a atribuțiilor sale de serviciu, în cel de-al doilea caz, infractorul doar își valorifică informațiile pe care le posedă ca urmare a exercitării atribuțiilor de serviciu, acționând în mod ilegal și distinct de aceste atribuții, realizând în acest mod elementul material al infracțiunii. După cum se poate constata, infracțiunea de conflict de interese din legea română nu prevede această din urmă modalitate de săvârșire a faptei.

În literatura de specialitate¹ s-a învederat că infracțiunea de conflict de interese ar avea și un *obiect juridic secundar*, reprezentat de relațiile sociale privind protejerea mediului concurențial, a calității serviciilor, prevenirea conflictelor de interese, garantarea independenței și imparțialității prestatorilor de servicii.

Infracțiunea de conflict de interese nu are *obiect material*, deoarece acesta se referă la conduita funcționarului public în exercitarea atribuțiilor de serviciu. Bunurile obținute ca folos patrimonial reprezintă produsul infracțiunii.

Subiectul activ. De lege lata, este vorba de funcționarul public a cărui definiție este dată de dispozițiile art. 175 C. pen. *Funcționar public*, în sensul legii penale, este persoana care, cu titlu permanent sau temporar, cu sau fără o remunerație:

a) exercită atribuții și responsabilități, stabilite în temeiul legii, în scopul realizării prerogativelor puterii legislative, executive sau judecătorești;

b) exercită o funcție de demnitate publică sau o funcție publică de orice natură;

c) exercită, singură sau împreună cu alte persoane, în cadrul unei regii autonome, al altui operator economic sau al unei persoane juridice cu capital integral sau majoritar de stat ori al unei persoane juridice declarate ca fiind de utilitate publică, atribuții legate de realizarea obiectului de activitate al acesteia.

De asemenea, este considerată *funcționar public*, în sensul legii penale, persoana care exercită un serviciu de interes public pentru care a fost investită de autoritățile publice sau care este supusă controlului ori supravegherii acestora cu privire la îndeplinirea respectivului serviciu public.

De asemenea, potrivit art. 176 C. pen., prin termenul *public* se înțelege tot ceea ce privește autoritățile publice, instituțiile publice sau alte persoane juridice care administrează sau exploatează bunurile proprietate publică.

O analiză exhaustivă a categoriilor de persoane care se încadrează în enumerarea art. 175 C. pen. este efectuată de către *Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, în considerentele Deciziei nr. 20 din 29 septembrie 2014*².

¹ A. Lazăr, *Conflictul de interese – o analiză comparativă*, publicat pe www.universuljuridic.ro/conflictul-de-interese-o-analiza-comparativa.

² Publicată în M. Of. nr. 766 din 22 octombrie 2014.

Astfel, „noțiunea de *funcționar public* are o semnificație mai largă decât aceeași noțiune din dreptul administrativ¹, datorită atât caracterului relațiilor sociale apărute prin incriminarea unor fapte socialmente periculoase, cât și faptului că exigențele de apărare a patrimoniului și de promovare a intereselor colectivității impun o mai bună ocrotire prin mijloacele dreptului penal.

În conformitate cu dispozițiile art. 175 alin. (1) lit. a) C. pen., dobândesc statutul de funcționar public persoanele care exercită atribuții și responsabilități în vederea realizării prerogativelor puterii legislative, și anume: parlamentarii, senatori și deputați, inclusiv organele lor de conducere (președinți și vicepreședinți, chestori și secretarii camerei Deputaților și ai Senatului României).

Din rândul celor care exercită prerogativa puterii executive fac parte: Președintele României, prim-ministrul, viceprim-ministrul, miniștrii, miniștrii de stat, miniștrii delegați cu însărcinări speciale, secretari de stat, subsecretari de stat, conducătorii și adjuncții organelor de specialitate ale administrației publice centrale din subordinea Guvernului sau a ministerelor, dar și șefii și adjuncții acestora din cadrul autorităților administrative autonome organizate la nivel central.

Activitățile ce presupun prerogative judecătorești sunt îndeplinite de către: președintele și judecătorii Curții Constituționale, președintele, vicepreședinții, președinții de secții și judecătorii Înaltei Curți de Casație și Justiție, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și adjuncții acestuia, inclusiv procurorul-șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, procurorul șef al Direcției Naționale Anticorupție și adjuncții acestuia, procurorii din cadrul Parchetului de pe lângă curțile de apel, tribunale și judecătorii, magistrați-asistenții și grefierii, ultimele două categorii de personal fiind specifice doar justiției, și nu o categorie de funcționari cu statut special.

Nu se încadrează, însă, în prevederile art. 175 alin. (1) lit. a) C. pen. angajații din aparatul Senatului, Camerei Deputaților, Guvernului și ministerelor, precum și din cadrul instanțelor și parchetelor, care îndeplinesc atribuții fără legătură cu prerogativele respectivei puteri de stat: conducători auto, îngrijitori, muncitori, paznici etc.

Dispozițiile art. 175 alin. (1) lit. b) C. pen. reprezintă o reglementare cu caracter mai general decât cea de la lit. a) și subsidiară față de acesta din urmă.

Definirea se face prin raportare nu la sfera de atribuții a funcționarului public, ci la tipul de funcție pe care aceasta o ocupă: funcție de demnitate publică sau funcție publică de orice natură.

Există funcții care aparțin ambelor categorii, după cum există și categorii de funcționari publici care pot fi încadrați atât în prevederile art. 175 alin. (1) lit. a), cât și în cele ale art. 175 alin. (1) lit. b) C. pen., cum ar fi membrii Guvernului și judecătorii Înaltei Curți de Casație și Justiție.

¹ Art. 2 alin. (1) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare:

„Funcția publică reprezintă ansamblul atribuțiilor și responsabilităților, stabilite în temeiul legii, în scopul realizării prerogativelor de putere publică de către administrația publică centrală, administrația publică locală și autoritățile autonome.”

Art. 1 alin. (2) teza întâi din aceeași lege:

„Funcționarul public este persoana numită, în condițiile legii, într-o funcție publică.”

Datorită împrejurării că în cazul acestei infracțiuni momentul epuizării sale nu diferă de acela al consumării, infracțiunea de conflict de interese nu poate fi săvârșită în mod continuu. În schimb, acestea pot fi săvârșite în mod continuat, dacă subiectul activ al acesteia comite la diferite intervale de timp, dar în realizarea aceleiași rezoluții și împotriva aceluiași subiect pasiv, acțiuni care prezintă, fiecare în parte, conținutul aceleiași infracțiuni.

Sanctiune. Infracțiunea de conflict de interese prevăzută de art. 301 C. pen. român este pedepsită cu închisoarea de la 1 an la 5 ani și cu interzicerea dreptului de a ocupa o funcție publică și după executarea pedepsei închisorii, după grațierea totală ori a restului de pedeapsă, după împlinirea termenului de prescripție a executării pedepsei sau după expirarea termenului de supraveghere a liberării condiționate, în conformitate cu dispozițiile art. 68 alin. (1) lit. c) C. pen.

Observăm, referitor la pedeapsa complementară prevăzută de lege că, potrivit art. 67 alin. (2) C. pen., aplicarea pedepsei interzicerii exercitării unor drepturi este obligatorie când legea prevede această pedeapsă pentru infracțiunea săvârșită.

Ori, raportat la prevederile alin. (1) al art. 301 C. pen. reiese cu claritate că este obligatorie aplicarea pedepsei complementare a interzicerii dreptului de a ocupa o funcție publică.

Anumite situații care determină ca fapta, deși aparent întrunește elementele constitutive ale unei infracțiuni, să nu îmbrace caracter penal, nefiind considerată infracțiune, se regăsesc în reglementarea infracțiunii de conflict de interese.

Analizând art. 301 C. pen., constatăm că în alin. (2) al acestui text de lege se prevede că „dispozițiile alin. (1) nu se aplică în cazul emiterii, aprobării sau adoptării actelor normative”. Aceasta înseamnă, raportându-ne la textul la care se face trimitere, că fapta funcționarului public care, în exercițiul atribuțiilor de serviciu, emite, aprobă sau adoptă un act normativ prin care se realizează direct sau indirect un folos patrimonial pentru sine, soțul său, o rudă ori un afin până la gradul al II-lea inclusiv, sau pentru o altă persoană cu care s-a aflat în raporturi de muncă în ultimii 5 ani sau din partea căreia a beneficiat ori beneficiază de foloase de orice natură nu reprezintă infracțiune.

Se observă că textul se referă numai la acele acte normative care se pot emite, aproba sau adopta de către un funcționar public, în acest fel sfera actelor respective putându-se restrânge, revenind organului judiciar sarcina de a stabili, de la caz la caz, cine a fost persoana care a îndeplinit vreuna dintre cele trei acțiuni prevăzute de lege în scopul de a aprecia asupra calității acesteia de funcționar public în sensul dat de art. 175 C. pen., precum și caracterul normativ sau nu al actului emis, aprobat sau adoptat de această persoană în funcție de dispozițiile legale incidente în materia respectivă.

Desigur că activitățile respective vor fi îndeplinite cu precădere de către o parte dintre persoanele prevăzute la lit. a) a alin. (1) al articolului respectiv, adică acelea care exercită atribuții și responsabilități stabilite în temeiul legii, în scopul realizării prerogativelor puterii legislative sau executive deoarece acestea au ca principale atribuții emiterea, aprobarea sau adoptarea de acte normative.

Cu toate acestea, nu se exclude îndeplinirea unor astfel de activități și de către celelalte persoane menționate în art. 175 alin. (1) lit. b) și c) C. pen., atunci când este vorba despre acte normative de o putere juridică inferioară.